

Kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat 2019

Kuntaliiton arvio

Ensimmäinen laskelmapäivitys 2.5.2018

Sanna Lehtonen

Valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus

- Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta (2) osasta:
  1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
  2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta
- Järjestelmän kumpikin osa tulee ottaa huomioon
  - » Talousarviovalmistelussa, valtionosuuksien ennakkoarvioinnissa, vertailulaskelmia tehtäessä, tulo-meno-vertailuissa, kuntien välisissä sopimuksissa jne.
- Kuntaliitto tekee ennakkolaskelmat vain peruspalvelujen valtionosuudesta (1)
  - » OKM:n valtionosuusrahoituksen arviointi pitää tehdä kunnissa...

Mitä 25.4.2018 laskelma sisältää?

- Vuosittaiset automaattimuutokset
  - » 31.12.2017 asukasmäärät ikä- ja kieliryhmittäin (Lähde: TK)
  - » Sairastavuustiedot (Lähde: KELA) vuodelta 2017
  - » Työllisyystiedot (Lähde: TEM)
  - » Indeksitarkistus hintoihin (+2,6 %) ja sen leikkaus (-175 milj. €)
- ...

Peruspalvelujen hintaindeksi 2016-2022

LIITE 1: Kokonaistaloudellinen kehitys ja eräitä taustaoletuksia

Valtionosuusindeksi:	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Peruspalvelujen hintaindeksi 1), muutos	0,8	-2,1	0,6	2,6	1,6	2,2	2,2
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	0,8	-1,0	0,6	2,6	0,5	2,2	2,2
Kustannustason muutos TAE 2), VOS-indeksi	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,5	2,2	2,2

1) Peruspalvelujen hintaindeksi, jossa huomioitu ansiotasoindeksissä lomarahojen leikkaus v. 2017 ja palautuminen v. 2020 TK:n ilmoittaman mukaisena (1,46 %-yksikköä)

2) Talousarvioesityksessä käytetty indeksikorotus

Indeksijäädätyksen tekniikka:

Ensin korotetaan hintoja, sitten korotusta vastaava valtionosuuden lisäys vähennetään €/as-tasasuuruisesti kaikilta kunnilta.

Mitä 25.4.2018 laskelma sisältää?

- ...
- Muut lakiin perustuvat muutokset
  - » Veromenetysten kompensatio +138 milj. €
  - » Kustannustenjaon tarkistus (-854 milj. € / -214 milj. €)
  - » Kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuus (-106 milj. € / -331 à -436 milj. €)
- ...

Mitä 25.4.2018 laskelma sisältää?

- Poliittisiin päätökset / Muutokset laskennallisissa kustannuksissa:
  - » Omais- ja perhehoidon kehittäminen (-25 milj. €)
  - » Vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen tarkistaminen (-16,5 milj. €)
  - » Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus (-85 milj. €)
  - » Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien suhteen muutos (-2 milj. €)
  - » Reseptien voimassaolon pidentäminen (-3 milj. €)
- Poliittiset päätökset / Lisäykset yht.:
  - » Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+15 milj. €)
  - » Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiin vietävät palvelut (+1 milj. €)
- Poliittiset päätökset / Muut
  - » Kannustin / Digitalisaatio -40 milj. €
  - » Kiky -497 milj. € / lisää -30 milj. €
  - » Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus -10 milj. €
  - » Kriisikunnat -10 milj. €
  - » Pitkäaikaistyöttömien eläketuki (vähennys pieneni 6 milj. €)
  - » Perustoimeentulotuki 331 à 436 milj. €

Mitä 25.4.2018 laskelma ei sisällä?

- Kaikkia määräytymistekijöitä ei vielä ole päivitetty
  - » Saaristo-osakuntaväestö
  - » Koulutustaustakerroin
  - » Työpaikkaomavaraisuus
- Poliittisiin päätöksiin perustuvat muutokset, esim.
  - » Budjettiriihi
- Verotiedot päivittyvät à Tulopohjan tasaus tarkentuu
- Veromenetysten kompensatiot tarkentuvat

Ennakkolaskelma 25.4.2018

Keskeiset valtionosuusluvut 2019

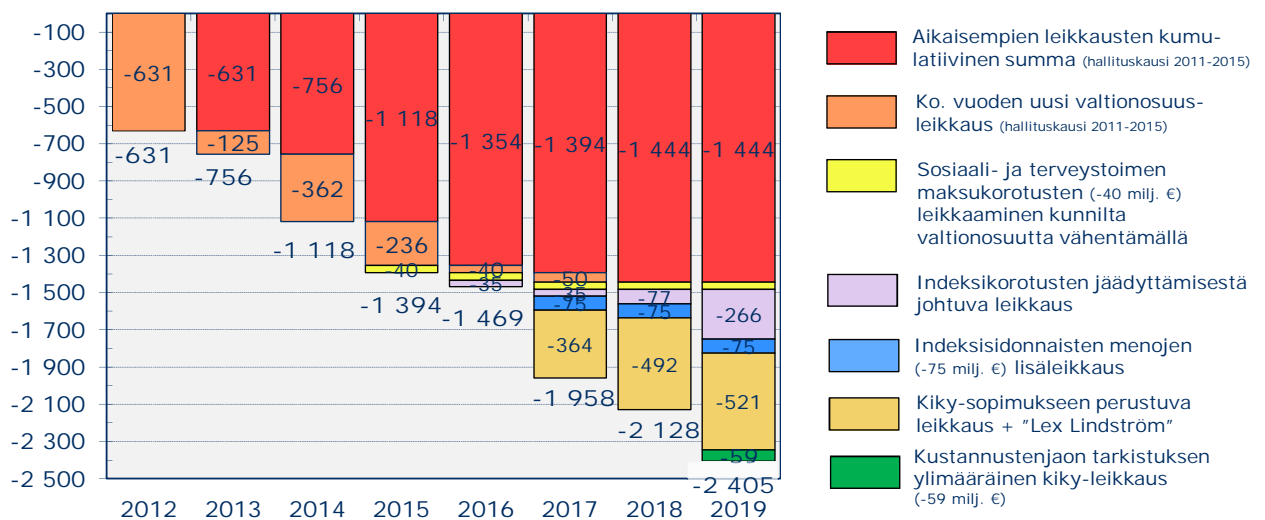
- Peruspalvelujen valtionosuusprosentti 25,37 %
- Kunnan omarahoitusosuus 3 569 €/as
- OKM:n rahoitusosuus (2018) 253,42 €/as
- Verotuloihin perustuva tasaus
  - » Keskimääräinen tuloveroprosentti (2017) 19,90 %
  - » Tasausraja 3 710,80 €/as

Kehysriihi 11.-12.4.2018

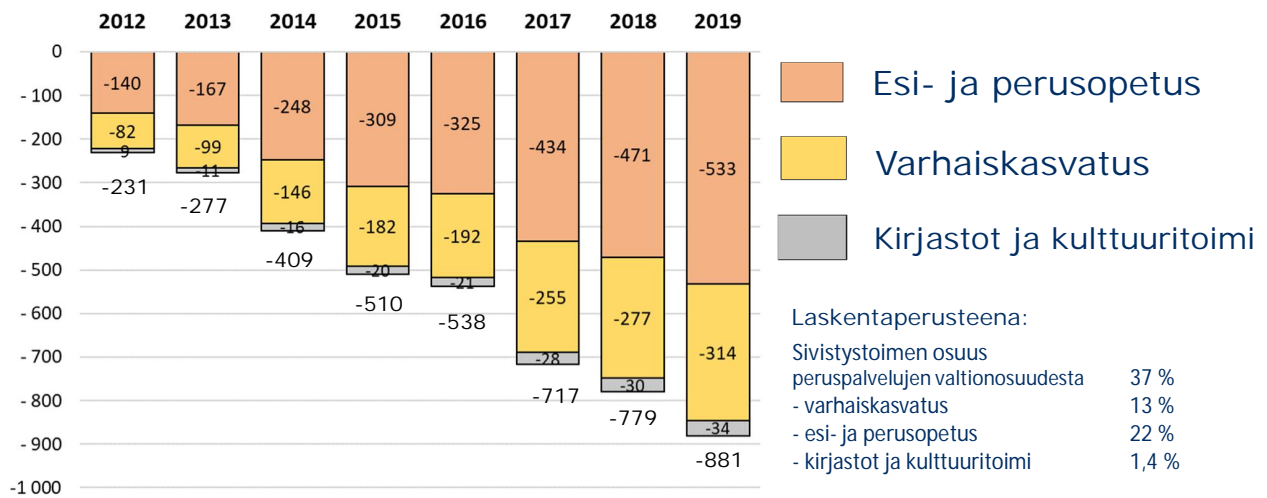
OKM:n avustuksia ym.

- Perusopetuksen tasa-arvo +15 milj. €
- Varhaiskasvatuksen tasa-arvo +10 milj. €
- 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus –kokeilut +5 milj. €

- Lukiokoulutuksen uudistus +0,38 milj. €
- Ammatillisen reformi +15 milj. €

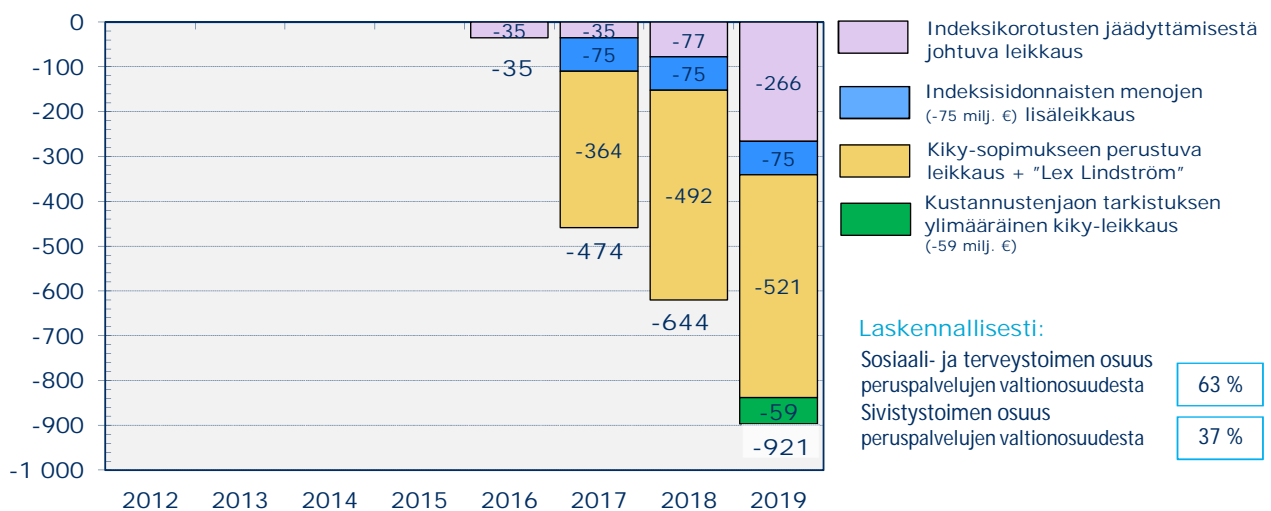
Vuosien 2012-2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

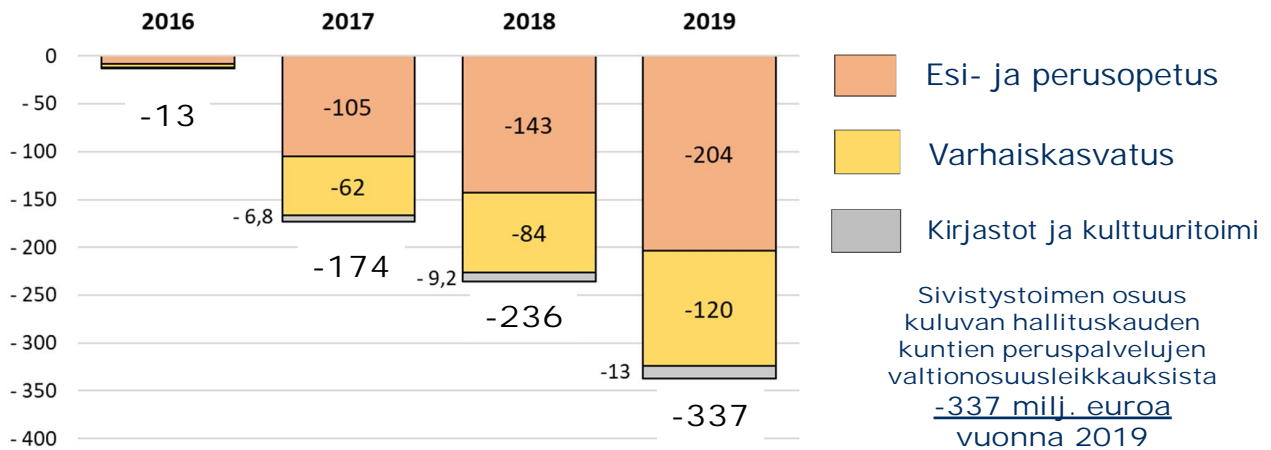
Sivistystoimen osuus peruspalvelujen valtionosuusleikkauksesta v. 2012-2019, milj. €

Pääministeri Juha Sipilän hallituskaudella tehtyjen Vuosien 2016-2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

Pääministeri Juha Sipilän hallituskaudella tehdyt ja vuosia 2016-2019 koskevien
Peruspalvelujen valtionosuusleikkausten
 kohdistuminen sivistystoimeen, milj. €

Tulevaa: Valtionosuusjärjestelmään sisällytettävä kannustinjärjestelmä

Kolumni

Tavoitteena julkisen sektorin toimintauudistus

Valtiovarainministeriö 28.4.2017 14.31

KOLUMNI

Uusien, kuntia koskevien toimenpiteiden osalta hallitus linjasi kuntien palveluihin liittyvien menojen **kannustinjärjestelmästä**, julkisen sektorin tilaohjelmista, kuntien ja valtion digitalisaation edistämisestä sekä yleisistä tuottavuussäätöistä.

Kuntien käyttötalouden pienentämiseksi tarkoituksena on kannustaa kuntia sellaisiin toiminnallisiin muutoksiin ja hyvien käytäntöjen leviämiseen, jotka edistävät taloudellista tehokkuutta maakuntauudistuksen jälkeen kunnille jäävissä tehtävissä.

Näiden tehtävien kustannukset ovat nyt keskimäärin noin 2 400 €/asukas. Kustannuserot kuntien välillä ovat kuitenkin erittäin suuria, halvimmassa kunnassa pärjätään 1 500 €/asukas ja kalleimmassa kunnassa kuluu 3 600 €/asukas. Ero ei selity kokonaan tarve- tai olosuhdetekijöillä, vaan kuntien välillä on aitoja tehokkuuseroja.

Suunnitellussa **kannustinjärjestelmässä** kohdennetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä rahaa uudelleen, mutta muutoksessa ei leikata rahoitusta valtionosuusjärjestelmästä. Kannustimien kriteerit valmistellaan yhdessä kuntakentän kanssa ja uudistus tähtää toiminnallisen tehokkuuden parantamiseen vuodesta 2020 alkaen.

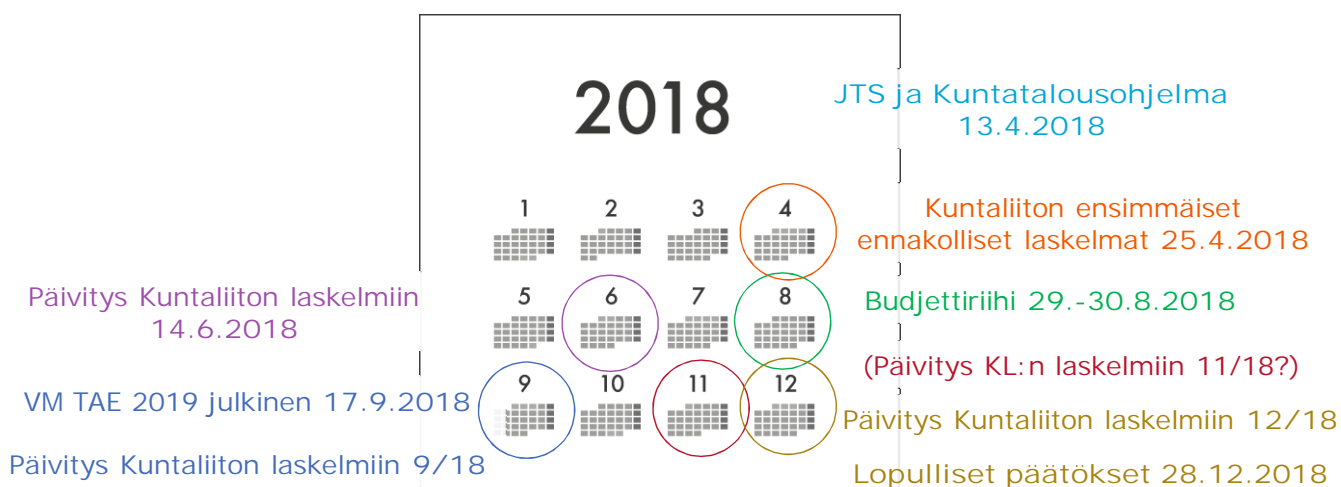
puoliväliriihessä hallitus teki lisälinjat vuoden 2029 loppuun mennessä.

Tarkoituksena on myös luoda yhdessä kuntien kanssa tilaohjelma, jolla kuntien tilatehokkuutta parannetaan, löydetään rakentamiseen kustannustehokkaat ja ammattimaiset mallit sekä voidaan paremmin ja nopeammin vastata sisäilmaongelmien aiheuttamiin tilaongelmiin.

Kehysriihi: Kannustinjärjestelmät

KOLME KANNUSTINJÄRJESTELMÄÄ				
	2019	2020	2021	2022
Kuntien digitalisaatio	-40	-40	-40	-40
Kuntien käyttötalouden menot			-50	-100
Kuntien rakennuskanta ja tilojenkäyttö			-50	-100
Valtionosuuden vähennys, milj. euroa	-40	-40	-140	-240
Valtionosuuden vähennys, €/asukas	-7	-7	-26	-44
Kuntien valtionosuus yht., milj. €	8 543	2 300	2 300	2 300
<i>Kannustimen osuus valtionosuudesta</i>	-0,5 %	-1,7 %	-6,1 %	-10,4 %

Valtionosuuslaskenta 2019

Lisätiedot

Sanna Lehtonen
Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö
Suomen Kuntaliitto
Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland
Tel. +358 9771 2079
Mob. +358 50 575 9090
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

www.kunnat.net / www.kommunerna.net / www.localfinland.net